

**APLIKACE
PEDAGOGICKÝCH
PRINCIPŮ (ZÁSAD)
VE SPORTOVNÍ
EDUKACI**

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY

- ◆ **základní požadavky usilující o efektivnost edukačního procesu**
- ◆ **mimořádný příspěvek J. A. Komenského (1592-1670)**
- ◆ **aplikace do nejrůznějších edukačních oblastí (školní, mimoškolní, volnočasové, rodinné, sportovní, autoedukace, ...)**

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY

princip cílevědomosti

- ◆ jasně stanovit cíle sportovní edukace (tréninku)
- ◆ cíle dostatečně zdůvodnit (motivovat)
- ◆ přiměřeně je objasnit jedinci nebo skupině

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY

princip soustavnosti (systematičnosti)

- ◆ požadavek, aby veškeré podněty byly uspořádány do zdůvodněného systému
- ◆ působení i činnosti sportovce mají být co nejsoustavnější

princip uvědomělosti =

požadavek, aby sportovec kladeným nárokům plně porozuměl

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY

princip aktivnosti = požadavek:

- ◆ opřít se o samostatnou činnost sportovce (o jeho podněty, nápady)
- ◆ aktivizovat jeho poznávací, citové a volní procesy
- ◆ opírat se o jeho zájem a stimulovat jej vhodnou motivací

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY

princip názornosti

- ◆ vycházet ze smyslového nazírání skutečnosti i obrazů (statických i dynamických) = **přímý názor** (technologie – kamery, PC, 3D)
- ◆ opírat se o dosavadní představy a zkušenosti sportovce = **nepřímý názor**
- ◆ systematicky rozvíjet nazírací a představovací schopnosti (vnímání, pozorování a fantazii)

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY

princip trvalosti = požadavek, aby se jednou osvojené vědomosti a především motorické dovednosti staly „trvalým majetkem“

pomůže:

- ◆ opakování a procvičování
- ◆ vhodný výběr základních prvků
- ◆ přiměřené tempo
- ◆ zachovávání předchozích principů
- ◆ emotivnost práce

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY

princip emocionálnosti =
požadavek:

- ◆ probouzet ve sportovní činnosti adekvátní citové prožitky
- ◆ opírat se o ně
- ◆ udržovat trvale radostnou tvůrčí atmosféru (vtip, pochvala, ...) – „pozitivní náročnost“

PEDAGOGICKÉ PRINCIPY

princip přiměřenosti – požadavek:

- ◆ aby obsah, formy a metody sportovní edukace byly v souladu s:
 - věkovou vyspělostí
 - se specifiky pohlaví
 - s dosavadní úrovní
- ◆ ***je nutná:***
 - pedagogická diagnostika
 - individuální přístup
 - přiměřená náročnost

Dvě cesty dlouhodobé koncepce sportovního tréninku

k dosažení sportovního výkonu vede:

a) raná specializace

b) trénink odpovídající vývoji

Dvě cesty koncepce tréninku

1. Strategie tréninku

RANÁ SPECIALIZACE

- ◆ Dosáhnout vysoký výkon co nejdříve.
- ◆ Plán tréninku si klade za cíl co nejrychleji dosáhnout úspěchu.

TRÉNINK ODPOVÍDAJÍCÍ VÝVOJI

- ◆ Dosáhnout pouze výkonnost přiměřenou věku.
- ◆ Nejvyšší výkon = perspektivní cíl, dětství a mládí je přípravnou etapou k dosažení tohoto cíle.

Dvě cesty koncepce tréninku

2. Obsah tréninku

RANÁ SPECIALIZACE

- ◆ Úzké zaměření vede k jednostrannosti.
- ◆ Cenu má jen to, co směřuje rychle k cíli.

TRÉNINK ODPOVÍDAJÍCÍ VÝVOJI

- ◆ Odpovídající podíl všestrannosti.
- ◆ Prostor pro hru, zážitky, neformální setkávání ap.

Dvě cesty koncepce tréninku

3. Velikost zatížení

RANÁ SPECIALIZACE

- ◆ Jít až na hranici únosnosti.
- ◆ Neúměrné nároky na ještě nevyzrálé jedince.

TRÉNINK ODPOVÍDAJÍCÍ VÝVOJI

- ◆ Zřetel na individuální vývoj.
- ◆ Postupné a pozvolné stupňování nároků na sportovce.

Dvě cesty koncepce tréninku

4. Pedagogicko-psychologické rysy

RANÁ SPECIALIZACE

- ◆ Tvrdost, cílevědomost.
- ◆ Psychické momenty charakteristické pro práci dospělých: napětí, vážnost, racionalizace, tlak na výkon.

TRÉNINK ODPOVÍDAJÍCÍ VÝVOJI

- ◆ Trénink odpovídající mentalitě věku, omezování tlaku na výkon.
- ◆ Aktuální výkonnostní cíle nejsou zcela nejdůležitější.
- ◆ Radost, hravost, uvolněnost, bohatství prožitků, ocenění.

Dvě cesty koncepce tréninku

5. Důsledky

RANÁ SPECIALIZACE

- ◆ Únava fyzická i psychická.
- ◆ Burn out – „vyhoření“.
- ◆ Poškození, úrazy.
- ◆ Pozdější nižší výkonnost.
- ◆ Problém celoživotního vztahu ke sportu.

TRÉNINK ODPOVÍDAJÍCÍ VÝVOJI

- ◆ Mírně vyšší výkonnost.
- ◆ Šance vyšší fyzické a především psychické pohody.
- ◆ Předpoklad celoživotního pozitivního vztahu ke sportu.

Volnočasové principy

- ◆ jejich aplikace je **klíčová** pro volnočasové sportovní aktivity (pro rekreační sport)
- ◆ jejich aplikace je často **vhodná** pro výkonnostní sport (závodní, soutěžní sport)

Volnočasové principy

dosažitelnost:

- ◆ prostorové a časové možnosti (např. dopravní dostupnost, vhodná doba tréninku, ...)
- ◆ oprávněný pocit sportujících, že je provází ochota, náklonnost, laskavost i úspěch

Volnočasové principy

charakter výzvy v podobě:

- ◆ inspirujícího a přitažlivého materiálního i sociálního prostředí
- ◆ nabídek zajímavých nejen sportovních aktivit

Volnočasové principy

možnost iniciativy nabízí:

- ◆ účastníkům rozvíjet vlastní aktivity
- ◆ podle možností uspokojovat osobní potřeby
- ◆ participovat na celkové koncepci
- ◆ rozvoj potřebných sociálních kompetencí